గళ్ల లుంగి

గుడిసె ముందర ఈతాకుల చాపమీద రంగన్న వెల్లకిలా పడుకొని ఆలోచిస్తున్నాడు. అతని ప్రక్కన రెండేళ్ళ మంగ గులక రాళ్ల ప్రోగుచేసి చేతులలో పోసుకుంటూ జారుస్తూ ఆడుతున్నది.

సాయంత్రము ఆరు గంటల సమయము. ఒక ప్రక్క దట్టముగా మబ్బు పట్టి చీకటులు అలముకుంటున్నాయి. దినరాజు పశ్చిమ దిశకు చేరినట్లుగా అరుణ రాగాలు మరొక దిశన సాక్ష్యమిస్తున్నాయి. నీలి మబ్బుల నిర్మలాకాశములో నుంచి జేవురు రంగు మబ్బు తునకలు రత్నాలవలె మెరసిపోతూ ఆకసమున కొక వింత శోభను కలిగిస్తున్నాయి.

రంగన్న ఈ ప్రకృతి చోద్యాన్ని తిలకిస్తూ రేపటి సంగతి ఏమని ప్రశ్నించుకుంటున్నాడు

ఏడాది క్రిందట అతడు తండ్రి మీద అలిగి భార్యను తీసుకొని పసిబిడ్డతో. బ్రతుకుదామని పట్నము వచ్చాడు. నౌకరీ కొరకు తిరిగి తిరిగి రిక్షాను నడప నేర్చుకొని కాలము గడప సాగాడు. నాలుగయిదు నెలలపాటు రోజుకు మూడు నాలుగు రూపాయలు కండ్ల చూసేవాడు. వారానికీ పది దినాలకూ శాయి. తన పెట్టెలో చీరెమడతల అడుగున. రెండు మూడు రూపాయలైనా దాచేది. ఆనోటా ఆనోటా రంగన్న అభివృద్ధి ఊరి వాళ్ళందరికీ క్రమక్రమముగా తెలిసిపోయింది. అది మొదలు ఏదో ఒక పేరుమీద ఆ గుడిసెలో పై మనిషి లేనిరోజు లేదన్నట్లుగా ఉండేది. పట్నము వచ్చి బాగుపడిన వాళ్ళెవరంటే రంగన్నా శాయీలని అంతా చెప్పుకొనేవారు. ఆకలితీరిన సంతోషముతో - రోజును గడపగలిగిన సంపాదనతో - ఉప్పొంగే హృదయాలతో - పూలతెప్ప మీద శాయీ రంగన్నలు తేలిపోయినారు.

అతడి జీవితములో శుక్లపక్షము ముగిసినది కాబోలు - ఒకనాటి జ్వరముతో కాళ్ళురెండూ పడిపోయినవి.

కృష్ణపక్షము ఆరంభమయినది.

శాయి చిన్నవయసు గలది. ఆ యింటా ఆ యింటా పాచిపని చేసి, నెలకు తెచ్చే ఇరవయి రూపాయలలోనూ అయిదు రూపాయలు అప్పు క్రిందనే పోతున్నాయి. ఆ నెలలో రంగన్నకు కట్టుకోవటానికి ధోవతులచాపు కొన్నందుకే తిండికి కరవయి పోయింది. కడుపులోకి ఉంటే ఒంటికిలేదు. ఒంటికి ఉంటే కడుపులోకి లేదు. ఈ పరిస్థితిలో రంగన్న నాయనమ్మ-మనుమడిని చూడటానికని వచ్చి-రెండు రోజులున్నట్టే ఉండి, మూడవ నాటికి కళ్లుమూసింది. పదవనాడు కులము వాళ్ళందరినీ పిలిచి భోజనము పెట్టాలి. ఎంత తక్కువ ఖర్చుపెట్టినా మాపటివేళ కుండకూ, పగటివేళ భోజనానికీ పాతిక రూపాయలైనా కావాలి.

తెల్లవారితే పదవరోజు.

ఎంతసేపు యోచించినా జవాబు తోచని ప్రశ్నగా ఉన్నదతనికి.

అంతలో ఎర్రంచు పచ్చ చీరెను మీదికి కట్టి కంఠానికి బిగియగట్టిన నల్ల పూసలతో - బేడ కాసంత బొట్టుపెట్టుకొని - భుజముమీద నీళ్ళ కడవతో శాయి రావటము రంగన్న గమనించాడు. 'ఈ ఊరు వచ్చిన కొత్తలో ఆమె ఎంత నిండుగా ఉండేది! పని... తెల్లవారి లేచిన దగ్గరినుండి తీరని పని! ఇంత పని చేసినా డొక్కనిండా తిండిలేదు!'

ఆమె గుడిసెను సమీపించి కడవను దింపి 'ఇస్సు' అనుకుంటూ, ఆ చాప మీద అతడి తల దగ్గరగా కూర్చున్నది, కాలి పట్టెలను చేతితో తిప్పుతూ.

ఆమె రాకను గమనించినా రంగన్న దృష్టి మాత్రము ఆకాశము మీది నుంచి మళ్ళలేదు కాళ్ళ తడి చీరెతో తుడుచుకుంటూ 'రొట్టె తినటానికి లేస్తావా?' అని శాయి అడిగింది.

దృష్టి మరల్చకుండానే 'కొంచెమాగ'మని చేతితో సైగ చేశాడు.

"ఈ కడవ నీళ్ళకోసము ఆ రోడ్డు చివర వరకూ పోవాలి. గంటల కొద్దీ నిలబడాలి. అందరిచేతా విదలింపులూ తిట్లూ తినాలి. అక్కడ జాతరలో ఉన్నట్లుగా జనము. వాళ్ళలో నుంచి బయటపడటమే గండమవుతున్నది" అంటూ శాయి తల వెంట్రుకలను విదలించి ముడివేసుకున్నది.

"నీకు నిద్ర వస్తున్నట్టుగా ఉన్నది. ఆయింత రొట్టెముక్కా నోట్లోవేసు కొని పడుకో" అన్నది శాయి.

"నీవు మూతపెట్టినది ఒక్క రొట్టేనా ?" అన్నాడు.

"నీకూ మంగకూ చాలదా ? తిని ముంతెడు నీళ్ళు తాగితే సరి" అన్నది ముఖము ప్రక్కకు త్రిప్పుకొని.

"హుం. ముగ్గురున్న యింట్లో నే నొక్కడినే పిల్లతో ఆ కాస్తరొట్టె తిననా ? నాకు అసలే ఆకలి కావటములేదు. నీవు నీళ్ళకు వెళ్ళిన తరువాత మన నరిసిగాడు ఇంటికి వెళ్ళిపోతూ ఇటు వచ్చాడు. వాడి మూటలో ఇంత రొట్టె ఉంటే, ఇద్దరమూ చెరికాస్తా తిన్నాము. నీవూ మంగీ ఆ ఉన్నరొట్టెను తినండి." అని ఆకాశము మీది దృష్టిని మళ్ళించకుండానే అన్నాడు.

"నా కడుపూ నిండుగానే ఉన్నది. పనిచేసేచోట ఇంత రొట్టెముక్క దొరికింది. ఆకలి అయినట్టుగా ఉంటే అక్కడే తిన్నా—" నన్నది ముఖ మవత లకు తిప్పి. ఆమె మాటలకు ఆమెకే నవ్వు వచ్చింది.

"పిల్లా నేనూ ఇక్కడ ఉండగా....నీకు వాళ్ళ యింట్లోనే ఆకలయిందా ? దొంగ మాటల కేమిగాని....పిల్లకు నిద్రవస్తున్నది. ఉన్న రొట్టెను తీసుకురా.... వాదించుకోవట మెందుకు ? అందరమూ తలాకాస్తా తుంచుకుందాము" అంటూ లేచి కూర్చున్నాడు.

"అయితే నరిసిగాడు, ఇంటికిపోతూ ఇటు రావటమూ—నీవు రొట్టె తిన డమూ....ఎంత నిజము ?" అంటూ రంగన్నను ఓరకంట చూసి కిలకిల మంటూ, లోపలికి వెళ్ళి రొట్టెను తీసుకొని వచ్చింది.

రంగన్నా శాయీల భోజనానికి పీటలూ, చెంబులు పళ్ళేలు అక్కర పడ లేదు. దీపముతో అసలే పని పడలేదు. శాయి చేతితో తెచ్చిన రొట్టెను తుంచు కొని, ముగ్గురూ మూడు కాస్తలు తిన్నారు. తలా ఒక ముంతెడు నీళ్ళుత్రాగి కడుపు నింపుకున్నారు.

రంగన్న తిరిగి చాపమీద పడుకొని, విపీలాకాశము మీద మిణుకు మిణుకు మనే నక్షత్రరాశిని కళ్ళతో ఎంచుతూ-మబ్బు మేడలలో దీపాలను వెలిగించటానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడు,

"ఆకాశము అంత చోద్యముగా ఉన్నదా? దృష్టిని మళ్ళించకుండా అటే చూస్తున్నావు" అంటూ శాయి మళ్ళీ వచ్చి చాపమీద కూర్చున్నది.

"ఆకాశము కాదు చోద్యముగా ఉన్నది. రేపటి సంగతే!" అన్నాడు.

"మరి - ఏమిటీ ఆలోచన? అన్ని రూపాయలు ఎక్కడినుంచి వస్తాయి?" అంటూ ముఖముమీద పడిన ముంగురులను పైకి తీసుకున్నది.

"నేను జబ్బుపడ్డనాటి పాతిక రూపాయలూ తీర్చలేదు. రేపటి పనికి అధమము పాతికయినా కావాలి. ఎక్కడినుంచి వస్తాయి? ఏమీ తోచటము లేదు" అన్నాడు.

"అవును ఎక్కడినుంచి వస్తాయి? ఈపూట ఎట్లా గడిచిందో చూశావు కదా? రేపు ప్రొద్దుటికి చేరెడు పిండీ లేదు. పిడికెడు గింజలూ లేవు"

"నాకు తెలియదనుకున్నావా వెఱ్ఱి పిల్లా!.... తెలిసి ఏం చెయ్యను? నాకు తెలుసునని నీకు తెలిస్తే మరీ ధైర్యము విడుస్తావు" అన్నాడు గడ్డము తడిమి చూసుకుంటూ.

"పాతిక రూపాయలు మనకెట్లా పుట్టాయని? ఎవరి నడిగితే ఇస్తారు? మననెవరు నమ్ముతారు?" అంటూ పెదవి విరిచాడు రంగన్న.

"పోనీ మన దగ్గర ఏదయినా ఉంటే రూపాయలను పుట్టించగలము కాని. ఏమీ లేదుగా....నీకు తెలియనిది నా మెడలో ఏదయినా ఉన్నదా?" తలవంచుకొని తన మెడతో నున్న నల్లపూసలను పట్టి చూసుకున్నది. మెడలోని గుండ్లూ చెవుల గెంటీలు అమ్మివేసి ఎనిమిది నెలలయింది. చేతి కడియాలను పిల్లకు జబ్బు చేసి నప్పుడు కుదువబెట్టి తీర్చలేకపోయాడు. ఆ వస్తువులన్నీ శాయి ఎదుట నాట్యము చేయసాగినవి.

"నీ మెడలో ఏమున్నదో నాకు తెలియకనే మాట్లాడుతున్నానా? ఆ నల్ల పూస లయినా ఉంచావా-కుంటివాడి నల్లపూసలు నా కెందుకని తెంపి పారేశావా?"

"మంచిమాటే! నాకు నల్లపూసలు కట్టిననాడు కుంటితనము లేదుగా!" అంటూ మూతి తిప్పింది శాయి.

అట్లా మాట్లాడుతూ ఉండగానే కళ్ళమీదికి నిద్ర వచ్చింది. ఆ చాపమీదనే ముడుచుకొని మంగను దగ్గరికి తీసుకొని శాయి నిద్రపోయింది.

ప్రాపంచిక కష్టసుఖాలను తాత్కాలికముగా మరపించి శారీరకముగాను, మానసికముగాను శాంతిని కలుగచేసి చైతన్యము నిచ్చేది సుషుప్తావస్థ ఒక్కటే. అదే పేదవారి యెడల కూడా నిష్పక్షపాతముగా ప్రకృతి చూపించే సర్వ సమత్వము!

రంయిమని గాలివీచి, చుట్టు ప్రక్కల నున్న పెంట పోగుల మీద చెత్త పైకి లేచింది.

మరొక గంట తరువాత సన్నటి తుప్పర రాల నారంభించింది. ప్రొద్దస్తమానమూ కష్టించిన కార్మిక దేహాలలో ఒక్కటైనా ఆ సన్నటి జల్లుకు కదలలేదు.

* * * *

ఉదయము ఆరుగంటలకే శాయి లేచి వాకిలి ఊడ్చి నీళ్ళు చల్లింది. రొట్టె చేసి పనిలోనికి పోదామనుకొన్నది కాని పొయ్యిలోకి కట్టెలేదు - రొట్టెకు పిండీ లేదు.

ఆ చుట్టుప్రక్కల గుడిసెల వాళ్ళందరినీ సలహా అడిగి వచ్చింది శాయి. అందరిలోకీ వీరి చెప్పిన సలహా సుమారనిపించినది శాయికి. గళ్ళ లుంగీవాళ్ళు అప్పులు యిస్తారనీ, వడ్డీ రూపాయికు పావలా వంతున తీసుకుంటారనీ, కచ్చితముగా నెల నెలకూ వడ్డీ వసూలుచేస్తారనీ చెప్పింది. ఆ దినము తొమ్మిది గంటలకు తమ గుడిసెకు వస్తాడనీ అవసరమయితే తనకు తెలపమనీ చెప్పింది.

రంగన్నతో శాయి ఈ మాట అనగానే "అమ్మో! వాళ్ళ దగ్గరే తీసుకోవటము?" అన్నాడు. వాళ్ళను గురించి అనేక భయంకర వార్తలను విన్నాడు - కాని 'ఆ మాత్రము జడనుకు అప్పు యిచ్చేవాళ్ళు ఎవరు' అన్న సమాధానముతో తల వొగ్గ వలసి వచ్చినది. సుమారు పదిగంటల వేళ పాతిక రూపాయలు లెక్కపెట్టి తీసుకొని అందులో ఆరు రూపాయల పావలా ఆ నెల వడ్డీక్రింద గళ్ళ లుంగీ వానికి ఇచ్చారు శాయీ రంగన్నాను.

సంవత్సరము దాటింది. ఈఏడాదిలో ఆర్థికమాంద్యము మబ్బులు ఆకాశాన్ని ఆవరించినట్టుగా శాయీ రంగన్నలను ఆవరించి కదలకుండా చుట్టివేసింది. రంగన్న కూలికి పోలేకపోగా మరీ జబ్బునపడ్డాడు. శాయి ఒక్కతే నౌకరీచేసి తెచ్చేజీతము చాలటములేదు.

సిగరెట్టు ఫ్యాక్టరీ కూలీలకు వేతనాలు ఎక్కువ ఇస్తారని శాయి వింటూ వచ్చింది. అక్కడికి వెళ్ళవలెనని ఆశకలిగింది. అగూడెములో చాలా మంది వెళ్ళుతుంటే తానూ వెళ్ళింది.

అక్కడ పనిచేయుటానికి వచ్చినవాళ్ళను మాట్లాడి ఏర్పాటు చేయటానికి ఒక మేనేజరు కుర్చీమీద కూర్చుని విలాసంగా ధూమపానము చేస్తున్నాడు.

ఆ దినము ముప్పైమంది వరకూ వచ్చారు. కూలి పని కోసము వచ్చిన వాళ్ళలో పాతిక సంవత్సరాలలోపు వాళ్ళనూ - కంటికి ఇంపుగా ఉన్నవాళ్ళనూ ఏరి చీటీలిచ్చి లోపలికి పంపాడు. ఆవిధముగా రెండు అంచెలమీద చీట్లు తీసుకొని లోపలికి వెళ్ళవచ్చారు. వాళ్ళతో శాయి కూడ లోపలికి వెళ్ళి ఒకరోజు పనిచేసి వచ్చింది. అక్కడవున్న అధికారులకూ వాళ్ళచేతిక్రింది వాళ్ళకూ అన్ని విధములా లొంగిఉంటేనే గాని అక్కడ పనిచేయటము కుదరదు. ఫ్యాక్టరీలో పనికి కుదిరిన మరునిముషానికే శాయికీ విషయము గ్రాహ్యమయినది. అక్కడి వాతావరణము శాయికి కడుపులో వికారపెట్ట నారంభించింది.

ఆ మరునాడు-చేసిన కూలీకూడా చేతిలో వేయించుకోకుండానే ఫ్యాక్టరీ లోనికి శాయి వెళ్ళటము మానివేసింది.

ఈస్థితిలో రంగన్న ఆరోగ్యము మరింత దిగనాసిల్లిపోయింది మందు ఇప్పించటానికి కూడా శాయి దగ్గర చిల్లిగైస అయినా లేదు. వారి వీరి సలహాలా మీద రంగన్నను ఆసుపత్రిలో చేర్పించింది.

క్రొత్త అప్పుకు నెలకు ఆరుంబావలా వంతున నెలనెలకూ యిస్తూఉండాలి. పాతఅప్పు అట్లాగే ఉన్నది. అక్కడికే శాయి రెండవపూట భోజనము వదలి పెట్టింది. ఇన్నాళ్ళూ చేసిన నౌకరీలోనే తిరిగి ప్రవేశించి వచ్చిన జీతములో సగము అప్పులకు కట్టుతూ ఉన్నదానితో కాలక్షేపము చేయటము కష్టమై పోతున్నది.

ఆరోజు కారోజు రంగన్నకు వ్యాధి ఎక్కువై పోతున్నది. డబ్బు ఖర్చు పెట్టుకొని మందుకొని తెచ్చినట్లయితే ఇంజక్షను యిస్తానన్నాడు డాక్టరు. ఆ మాటకయినా ఎంతోసేపు శాయి కాళ్ళమీదపడి బ్రతిమిలాడగా ఏడవగా అనగలిగాడు

మందుకొరకు ఎనిమిది రూపాయలు ఖర్చుపెట్టుకొని తెస్తే యిస్తాడు..... కాని మందుకయే ఎనిమిది రూపాయల మాట చిక్కు ప్రశ్నే! ఆ రాత్రి తెల్లవారే వరకూ తలకొట్టుకొని ఆలోచించింది శాయి. ఆమె యోచనవల్ల కాలహరణమే గాని అణాడబ్బులు పుట్టించే ఆలోచనన్నైనా మనసుకు తట్టలేదు.

చివరకు ఆమె తెగించి అప్పుకుకట్టే వడ్డీ రూపాయలకు మరికొంతచేబదులు చేర్చి మందుకొని రంగన్నకు ఇంజక్షను యిప్పించింది

ఆ మరునాడా వడ్డీవసూలు చేసుకోవటానికి గళ్ళ లుంగీవాడు రానేవచ్చాడు.

కాళ్ళు పట్టుకొని వచ్చే నెలలో యిస్తానని బ్రతిమిలాడి అప్పటికి గండము నుండి తప్పుకున్నది శాయి. వచ్చే నెలలో రెండు నెలల వడ్డీ యిచ్చే షరతుమీద గళ్ళలుంగీవాడు వెళ్ళినాడు.

నెలకు శాయి రాబడి ఇరవై రూపాయి కాగితాలు మాత్రమే. రాబడికి పెరుగుదల కనబడటము లేదు-కాని ఖర్చులు మాత్రము ఆమె శక్తికిమించి వెర్రి తలలు వేసనట్లే ఉన్నాయి.

సాయంకాలము ఆరు గంటలవేళ శాయి కాళ్ళుఈడ్చుకుంటూ ఆసుపత్రి నుండి ఇంటికివచ్చి గుడిసె ముందర కూలబడి పోయింది.

రంగన్నకు క్రిందటిసారి యిచ్చిన ఇంజక్షను బాగా పనిచేసింది. మరిరెండు ఇంజక్షనులు ఇస్తే రంగన్న సంపూర్ణారోగ్యము పొందుతాడని డాక్టరు ఆశ చూపించాడు.

నిరాశామయమయిన శాయి జీవితములో ఆశారేఖలు పొడసూపినవి. ఇంత కాలము నుండి ఒక్కపూటనే రొట్టె తింటున్న శాయి శుష్కవదనములో ఆనందము పొంగిపోయింది.

రంగన్న....ఇంకా రెండు ఇంజక్షనులిస్తే తొలిరోజుల నాటి రంగన్న అవుతాడట. ఇంతకాలమూ అన్నిటికి తానొక్కతే సతమత మవుతున్నది. ఇంక

దేనికీ భయమూ విచారమూ ఉండవన్నమాట. ఇద్దరూ నౌకరీచేసి రెండు చేతులతో రూపాయలను సంపాదించి అప్పులన్నీ తీర్చి హాయిగా ఉండవచ్చు.

కాని అందుకు వ్యయమయే రూపాయల మాటే గడ్డు సమస్య. క్రిందటి నెలదీ ఈ నెలదీ కలిపి ఒక్కసారే ఇస్తానని గళ్ళలుంగివానికి క్రిందటి నెలలోనే వాగ్దానము చేసింది. అదిపోగా మందులకు చాలిన డబ్బేది? ఎక్కడినుండి వస్తుంది?

ఒక ప్రక్క సంపూర్ణారోగ్యముతో ముసిముసి నవ్వు లొలికిస్తూ తొలినాటి రంగన్న....తన కొరకు కష్టపడి మందులుతెచ్చి జబ్బు నయము చేసినదన్న కృతజ్ఞతాసూచకమైన చూపులతో ప్రత్యక్షమవుతున్నాడు.

మరొకప్రక్క నల్లటి కోలముఖము సుర్మాపెట్టిన కుత్సితమైన కళ్ళతో ఆజానుబాహువయిన గళ్ళలుంగివాడు నడుముకు చెక్కిన జంబియామీద చెయ్యి పెట్టుకొని గడ్డము మరొకచేత్తో సవరించుకుంటూ వడ్డీపైనలకు చెయ్యి చాపుతూ ఎదురుగా కళ్ళకు కట్టినట్లుగా కనబడుతున్నాడు.

రాగరసమయమయిన శాయి హృదయము రంగన్న ఆయురారోగ్యములను అనవరతమూ కాంక్షించే శాయి అమాయకమైన హృదయము గళ్ళ లుంగికి యిచ్చిన వాగ్దానమును త్రోసి రంగన్న మందుల వైపుకు మొగ్గుచూపించింది.

'ఏమయినా గానీ....పైనదేవుడు లేడా.... ఆగళ్ళలుంగి వానికైనా రంగన్నకు ఆరోగ్యము కలగటము ఇష్టము కాదా? శాయికి రంగన్న మీదగల మమకారముకొద్దీ మరొక ఊహ తట్టనేలేదు.

రంగన్న ఆరోజుకారోజుకు రుగ్మతంతా పోయి కొత్త రక్తంతో మునుపటి రంగడవుతున్నాడు. ఇంకా ఒక్కటే ఇంజక్షను ఇవ్వవలసియున్నది. అది కూడా ఇచ్చిన తర్వాత రంగన్నను ఇంటికితీసుకొని పోవచ్చునని డాక్టరు చెప్పాడు.

శాయికి పెన్నిధి దొరికినట్లే ఉన్నది.

మరునాటి ఉదయము తొమ్మిదిగంటలకు రంగన్న ఇంటికి వస్తాడు. అబ్బ! ఈ వెధవరాత్రి-ఎంతవరకూ గడచి తెల్లవారదేమి? ఇంకా ఎప్పుడు తొమ్మిదవుతుంది? రంగన్న....ఆరోగ్యము పొందిన రంగన్న ఆసుపత్రి నుండి ఇంటికి

వస్తాడు. తామిద్దరూ కలిసి సంపాదిస్తే రెండుపూటలా భోజనముచేస్తూ హాయిగా ఉండవచ్చు. వస్తున్నాడు రంగన్న....మంగి తండ్రి వస్తున్నాడు....రేపు....రేపే!

ఆరుబయట చాపవేసుకొని మంగను దగ్గరికి తీసుకొని మింటనున్న నక్షత్ర రాసినంతా గుణించింది. ఏవో ఆశలు-జీవితములో భవిష్యాన్ని ఆనందపరచుకొన వలెనన్న కాంక్షలు-తీవ్రతరమై ఊహామాత్రపు ఆనంద సుఖానుభూతిలో శాయికి కన్ను మలగినది. ఆరాత్రి ఆమె కన్నవన్నీ మధురస్వప్నాలే....రంగన్న తాను నవ్వులను వెదజల్లుకుంటూ మంగనెత్తుకొని జాతరకు పోతున్నారట.... దేవుని దగ్గర ఏం కోరుకుంటావు పిల్లా! అని తోవలో రంగన్న అడుగుతాడట....శాయి తెల్లటి పలువరస పైకి కనబడకుండా నవ్వి, తల వంచుకుంటుందట....అప్పుడు రంగన్న 'నాకు తెలుసులే....గుమ్మడిపండులాంటి కొడుకు కావాలని కోరుతున్నావు కదూ!' అంటాడట.. ఇద్దరూ నవ్వుకుంటూ సాగిపోతున్నారట....ఇవే....ఆమె మధుర స్వప్నాలు తెల్లవారేవరకు.

తెల్లవారింది. శాయి లేచి వాకిలి ఊడ్చి నీళ్ళు చల్లి గుడిసెనంతా ఎర్రమన్ను తో అలికింది. సామానులన్నీ చక్కగా ఎక్కడ ఉన్న వక్కడ శుభ్రంగా సర్దింది. వంగి ముగ్గులు పెట్టుతున్న దాగుడిసెలో శాయి.

ఏడు గంటలు కావచ్చినది. తాను ఎనిమిది గంటల వరకూ ఆసుపత్రిలో ఉండాలి.

గోడలకు జాజురంగు పట్టెలుపెట్టి తన తెలివినంతా ఉపయోగించి రంగన్నను మెప్పించే రంగవల్లులతో గృహాలంకరణ చేస్తున్నది శాయి.

'రంగన్నా!' కఠోరమైన గొంతు-అధికారయుతమైన పిలుపు.

శాయి వెనుకకు తిరిగిచూచేసరికి చేతికర్రను గిరగిర త్రిప్పుతూ గళ్ళలుంగి!

"షడ్డీ పైసలు తీసుకురా....క్రిందటి నెలవి కూడా తీసుకురా" అని ఉర్దూ ఉచ్చారణతో తెలుగు మాట్లాడుతున్నాడు.

"నీకాళ్ళు మొక్కుతా దొరా: నీకిద్దామనుకున్న రూపాయలు మంగి తండ్రి కోసము ఖర్చయినవి. ఈ ఒక్కసారి తప్పుకాయి దొరా! నీపాదాల తోడు మళ్ళీ నెలలో ఇస్తాను దొరా! అంటూ కాళ్ళమీద పడ్డది.

"నాపైసలుపెట్టి మంగి తండ్రికి మందుకొన్నావు? నీమాటలు నాదగ్గర చెల్లవు....తీసుకురా పైసలు" ఆ కఠోరస్వరముతో గుడిసె మీద తాటియాకులన్నీ ఎగిరిపోయేటట్లు అరచాడు.

"మహారాజా! ఈఒక్కసారి రక్షించు. రంగన్న ఒళ్ళు నయమై ఇంటికి వస్తున్నాడు. మీ అప్పు తీరుస్తాడు. పాదాలు పట్టుకుంటాను దొరా!" అని జాలి పుట్టేటట్టు ఏడ్చింది శాయి.

"రంగన్న ఒళ్ళు నయము చేసుకొని ఇంటికి రావాలి.... కాని నేను మాత్రము వట్టి చేతులతో పోవాలా? ఇంకా ఎన్నాళ్ళు ఊరుకోమంటావు?" అంటూ ఆమె పైటచెంగు పట్టి లాగాడు.

దేహబలము చాలావరకూ క్షీణించినా రోషావేశములో శాయికి ఎక్కడి నుండో పుట్టెడు బలము వచ్చింది. ఒక్క విదలింపు విదలించి పొలికేక ఒకటి పెట్టింది.

"వడ్డీ పైసలు అడిగితే అరచి నలుగురినీ పిలిచి గోలచేయాలని చూస్తున్నావు? నేనెవరనుకుంటున్నావు?" అంటూ గుడ్లురిమి, నడుముకు తగిలించుకున్న కున్న జంబియా తీసి శాయి వెన్నులో ఒక్కపోటు పొడిచి పైకిలెక్కాడు-గళ్ళ లుంగి.

శాయి రక్తపు మడుగులో విలవిల తన్నుకుంటూ ఉండగా రెసిడెన్సీలోని పెద్దగడియారము తొమ్మిదిగంటలు కొట్టింది.